

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ЙОГО НЕОБХІДНІСТЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

*Ченцова І., здобувач вищої освіти 6 року навчання,
hia23@ukr.net*

*Науковий керівник: Хорошилова І. О., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Формування ефективної податкової політики в межах економічних процесів, безсумнівно, є одним з інструментів державного регулювання взаємовідносин у країні, оскільки на економічну ефективність діяльності держави впливає оподаткування. Механізми податкового планування змушують податкові органи дотримуватися встановлених правил у сфері оподаткування всередині держави та застосування провідних світових тенденцій, а також розвивати співпрацю з суб'єктами господарювання, сприяючи гармонізації цих взаємин.

В сучасних умовах господарювання особливу роль набуває податкове планування на підприємстві. Податкове планування невіддільне від загальної підприємницької діяльності будь-якого комерційного підприємства. Його можна визначити як сукупність планових дій, спрямованих на збільшення фінансових ресурсів організації, що регулюють величину і структуру податкової бази, що впливають на ефективність управлінських рішень і забезпечують своєчасні розрахунки з бюджетом за чинним Податковим Кодексом. Ефективна система податкового планування в комерційних організаціях здатна виступити сполучною ланкою між стадіями і комплексами економічного планування. Актуальність теми породжує зростаюча роль податкового планування в умовах кризи ринкового господарства, яка визначається низкою факторів.

Потреба в податковому плануванні диктується, насамперед, двома основними факторами: вагою податкового тягаря для конкретного суб'єкта господарювання також складністю і мінливістю податкового законодавства. Оскільки можливість податкового планування закладена в самому податковому законодавстві, де передбачаються ті чи інші податкові режими для різних випадків, допускаються різні методи для обчислення податкової бази і пропонуються платникам податків різні податкові пільги. Крім того, податкове планування обумовлене зацікавленістю держави в наданні відповідних податкових пільг з метою стимулювання різних сфер

виробництва, категорій платників податків, регулювання соціально-економічного розвитку.

Багато підприємств для того, щоб зменшити витрати, прагнуть до легального скорочення податкових виплат у бюджет, що отримало назву «податкової оптимізації». У загальному випадку, податкова оптимізація являє собою діяльність, що реалізується платником податків, задля зниження податкових виплат в бюджет при цьому, не порушуючи законодавства. Найважливіша роль в оптимізації оподаткування відводиться податковому плануванню, що включає в себе розробку податкової політики організації і методи податкового регулювання і податкового контролю, які застосовуються платником податків. При формуванні того або іншого методу податкової оптимізації повинні бути проаналізовані всі істотні аспекти як оптимізації, так і діяльності підприємства в цілому. Комплекс дій з податкового планування охоплює регулювання величини і структури податкової бази, вплив на ефективність прийняття управлінських рішень і забезпечення своєчасних розрахунків з бюджетом, згідно з термінами, передбаченими податковим законодавством [1]. Податковим плануванням слід займатися на підприємстві ще до настання податкового періоду.

Найбільш продуктивним для підприємства представляється розробка загальної моделі податкової оптимізації в залежності від сфери діяльності організації та виконання відповідно до цієї моделі конкретних дій, орієнтованих на мінімізацію оподаткування підприємства. Оптимізація оподаткування - це не тільки місцевий процес, це процес який потрібно реалізовувати на рівні держави і він є елементом її податкової політики і реалізується за допомогою законодавчої діяльності [3]. Тому податкова оптимізація, як спосіб коригування податкового тягаря підприємств, представляє собою такий податковий механізм, який дозволяє на законних підставах визначати прийнятний розмір податкових платежів з метою підвищення фінансових результатів діяльності підприємства за допомогою економії податкових витрат.

Державна податкова політика є одним з найважливіших інструментів, за допомогою якої забезпечується підвищення ефективності оподаткування підприємств на макроекономічному рівні. Податкова політика країни є головним чинником при визначенні стратегії оптимізації оподаткування суб'єктів господарювання. Від того, наскільки державна податкова політика

ефективна, залежить вибір методів податкової оптимізації, обґрунтування її механізму і правового забезпечення. У той час як на мікроекономічному рівні основними інструментами розвитку механізму оптимізації оподаткування підприємства вважаються податкове адміністрування, корпоративне податкове планування, управління податковими ризиками. На нашу думку, це надасть можливість підприємствам різних форм власності працювати ефективніше. Варто відзначити, що у зарубіжних країнах податкове планування вже давно набуло свого розвитку, чого на жаль, поки що не можемо сказати про Україну.

Основними напрямками податкового планування у разі здійснення підприємницької діяльності на території України є використання спрощених систем оподаткування, податкових пільг, зумовлені альтернативністю організаційно-правових форм суб'єктів підприємницької діяльності, шляхів формування капіталу для здійснення статутної діяльності, видів діяльності підприємств та видів продукції, структури витрат на виробництво та реалізацію продукції, форм і видів оплати праці тощо.

Ефективно організована система податкового планування дозволяє оптимізувати податкові платежі підприємства. Узгодженість діяльності та оптимізація цієї системи у напрямку мінімізації податків законним шляхом знижує фінансові витрати і зміцнює фінансовий стан підприємства. Використання податкового планування як засобу гармонізації взаємодії - це не тільки вибір ефективних податкових інструментів для досягнення поставлених економічних цілей, а й відповідність визначеним цілям реального економічного базису, а також інтересам усіх суб'єктів відносин.

Література.

1. Поддєрьогін, А.М., Черненко В.К. Корпоративне податкове планування у фінансовому управлінні підприємством *Фінанси України*. 2011. № 4. С. 47–54.
2. Горб В.А. Управління податковими платежами підприємства: автореф. дис. на здобуття ... канд. екон. наук: спец. 08.06.01 Маріуполь. 2005. 22 с.
3. Сухарева, Л.О., Сухарев Л.М., Глущенко Я.І. Податкове планування в системі управління підприємством: монографія. Донецьк: Дон дует. 2006. 209 с.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.